

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi polji. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide "Danica" dan poprej.

Tečaj XLII.

V Ljubljani, 8. svečana 1889.

List 6.

Dobroželjni vzorci, v pomislik o „Mariji Pomočnici“ na Brezju.

(Dalje.)

Veste li, kaj bi bilo še prav potrebno in zelo koristno na tej slavni in milostni božji poti Marije Pomočnice na Brezju? Več pravih in iskrenih spovednikov in pridigarjev (propovednikov besede Božje). Zakaj? Tega mi ni treba popisovati; kajti brez tega prava želja, namen in sverha sv. Cerkve, katero ima ona, skerbna in dobra Mati svojih vernih otrok, z božjimi poti ni spolnjena. — Brez teh bi milostni kraji in svetišča ne rodili pravega sadu. O, koliko vernih romarjev bi rado pri Mariji-pomagaj se spovedalo, marsikteri ubogi grešniki bi se tu še bolj omečeni in skesani z Bogom spravili, kar prej ali pozneje drugej ne morejo tako lahko, kakor bi tu. Koliko jih mora brez tega se domov verniti. Kje je moč preč. g. župniku ali pa kaplanu mošenjskemu, toliki množici s sv. spovedjo postreči? Ali bi ne bilo nedopovedljivo koristno, ko bi se pri tej slavni, tako vseobče in množno obiskovani božji poti potrudilo vstanoviti kakove verste misijonsko hišo z verlimi misijonarji?... Pervič iz ozira na to, ker hiljade romarjev prihaja iz vsih pokrajin Slovenije dan za dnevom v letu; potem bi Bog ne dopustil, da bi se božja pot opustila. Vedite, v Marija-Celi je vedno po 16 spovednikov iz reda sv. Benedikta, mnogokrat še po več. V Loreti je preko 28 spovednic, samo apostoljskih spovednikov iz reda sv. Franciška Seraf. (minoritov-konventualov) je 12. Pri Mariji na Bistrici hervaški je po krasnih hodiščih okolo cerkve 26 spovednic, in v vseh, pa še drugod se spoveduje, kadar so veliki shodi. V Lardu so vsta-

novljeni misijonski svečeniki pri slavnem Svetišču. Tudi pri nas bi se s pomočjo Božjo in Marije Pomočnice dalo kaj enacega storiti.

Drugič bi pa takove misijonske ali redovne hiše tudi prav potrebno bilo na gorenjem Gorenjskem. Duhovnov je malo, — pa še ti nekateri slabotni, bolelni ali pa stari. — Mesto Kranj, Radoljica, Teržič, okolica Blejska, Bohinj in tje do Bele peči — vsa velika okrajina — nima nijednega samostana in nobene misijonske hiše, kar bi v mnogih ozirih neizrečeno koristilo, kakor na Kočevskem. Skoro vsaka dežela je v tem oziru s samostani bolje previdena, kakor Kranjska. Naj pripravniše bi se dalo to napraviti pri Mariji Pomočnici v sredini gornjega oddelka kranjske gorenjske.

S pomočjo Božjo in Božje Matere, pa z združenimi močmi vernih bi se to z blagim prizadevanjem dalo zveršiti. Sprosi, o blažena Gospa in Devica Marija! Pomagaj, da te moje domišljije najdejo dober sprejem in odmev, da lepo vzklijejo, ozelené, se razrastejo, razvetó in tudi se spolnijo v sadje. — Brez neljubih presojev, čmerikave nasprotnosti in mesene, posvetne modrosti naj bi se to spolnilo!

Mislil, tudi rekel bi kedo: Vse to bi lepo, prav koristno in dobro bilo: Ali kje vzeti denarje in kar je potrebno za vse v tem spisu omenjeno, in še za mnogo družega potrebnega pri teh napravah? Nova cerkva Marije Pomočnice bode velike cene, trebalo bode mnogo denarja; porabilo se bode vse, kar je podarila na altar vernih romarjev ljubezen do Boga in Device Marije in njenega Sina, toda vse to še ne bode zadostovalo.

Zaupajte, božja Previdnost je čudežna in iznajdljiva; — Pomoč Matere Božje neizmerno obsežna in bogata. — Ako je kerščanska ljubezen in verno — češčenje častivcev in ljubivcev neomadežane Device Marije že mnoge hiljade goldinarjev darovala v slavo svoji nebeški Pomočnici; gotovo bode še več, ko vidi, da se darovi obračajo v večje poslavljevanje Božje Matere na zemlji, da se Njej dostojna hiša Božja stavlja in kinča; poleg tega pa, da se skerbi za večjo slavo Božjo in za zveličanje neumerlih duš človeških.

(Dalje nasl.)

Častni kanonik profesor Josip Marn.

Mati se Slava preserčno raduje,
Hvalo neskončnemu daje Bogu:
Sin se ji miljeni dans odlikuje, —
Materi čast je verlina sinú!

Sprejmi sere naših iskrena voščila,
Častni in ljubljeni slavljeneec naš,
Sreča naj bode povsodi Ti mila,
Ki nam za diko Slovencev veljáš.

Mili Te narod naš véno spoštuje,
Vsacemu znana je Tvoja krepóst;
Višepastirski Te glas pridružuje
Častnim kanonikom v našo radóst.

V Božjem vinogradu kar že deluješ,
Dolgo število minolo je lét,
Vedo s krepóstmi lepo zedinjuješ,
Svojemu stanu si biser in evét.

Bógu in národu blágrene sile
V zorni mladosti posvetil si žé:
Kaj si že delal v prid mladeži mile,
Kujiga življenja to enkrat pové.

Častnih spomenikov mnogo postavil
S spretnim peresom si našim možem,
Častno, sijajno si sebe proslavil,
Večen spomenik si zgradil si s tem.

V knjigi slovenski se bo lesketalo
Čase najpoznejše Tvoje ime,
V Tvoje se slavo bo vedno v njej bralo,
Kako je bilo za rod Ti sercé.

Blagrov vsakterih Ti vroče želimo,
Bog Te ohrani še mnogo nam lét,
Da se še Tvojih zaslug veselimo,
Z nami Te čisla slovanski ves svét.

Vzemi zahvale od nas lavoriko,
S serčnim štovanjem podamo Ti jo,
Više in više želimo odliko,
S Tabo proslavljen ves narod nam bo.

Tam, kjer zasluge plačilo dobijo,
Dati ga tukaj ni zmožen nikdó,
Krasnih evetic, ki nevmorno duhtijo,
Angeljske roke Ti venec pletó.

— a.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Nagovor pri občnem zboru katol. družbe 30. jan. 1889.) Minulo leto je bilo leto mnogoterih slavnost, zlasti petdesetletnic. Tudi naš mil. g. predsednik je obhajal mesca avgusta svojo zlato mašo. Kakor druga društva, mu je tudi kat. družba po svoji dolžnosti častitala in izrazila svoje spodobno spoštovanje, svojo serčno zahvalo za tolikoletni obilni trud pri vodstvu naše družbe, ktera je tudi djansko pokazala svojo hvaležnost s primernim spominkom. Tudi danes, kakor vsako leto pri občnem zboru, izreka svojo dolžno hvalo in zahvalo, ter prosi in želi, da bi milost. gospod, po duhu in telesu še tako čverst in krepak, tudi zanaprej blagovolili opravljati tako skerbno in natanko ta ne ravno prijetni posel.

Sicer se smé imenovati preteklo leto pred vsim papeževo leto, ker je bila zmed vsih slovesnost naj večja in naj lepša petdesetletnica Leona XIII in so se razne slavnosti papeževe zlate maše obhajale in veršile skozi celo leto, namreč: domače, cerkvene in svetne slovesnosti, priprava, nabiranje in pošiljatev raznih daril iz vsih krajev, razstava tako mnogoterih daril, brezštevilo romanje vernih v Rim iz vsih krajev in delov sveta, pogosta slovesna zaslišanja toliko tisoč romarjev, ki so vsi želeli osebno se pokloniti ter videti in slišati prevzvišenega zlatomašnika in namestnika Kristusovega, popisi in podobe vsih teh slavnost po časnikih in knjižicah; zlasti tudi neprenehane molitve, ki so se opravljale ne le v Rimu, ampak po vsem svetu in celo leto za preblagega Leona XIII.

Zato so sv. Oče, kakor so 1. jan. imeli zlato mašo v velikanski cerkvi sv. Petra, v preveliko veselje in med neštevilnim vdeleževanjem vernih sleherne verste, tudi v tej slavni cerkvi sklenili veselo leto svoje veličastne slavnosti poslednji dan, 31. dec., s slovesno zahvalno pesmijo: „Te Deum,“ ki je odmevala v sercih vsih vernih od blizo in od daleč.

Da se spomin te veličastne slavnosti ohrani za vse čase, izhaja v raznih jezikih krasno delo z naslovom: „Die Vatikanische Ausstellung in Wort und Bild,“ ktero ima lep popis in izverstne podobe vsih strok sijajne razstave, tudi podobe vsih odličnih móž, ki so vse to vodili in vredovali. Zares, delo tako izverstno, kakor je reč sama. Drug enako važni spominek svoje zlate maše so vstanovili sv. Oče sami, namreč red: „Pro Ecclesia et Pontifice“, ter

so ga namenili obojega spola osebam, katere so si pridobile posebne zasluge za praznovanje papeževega jubileja po raznih deželah, ali pa za darila in pošiljanje umetnij na Vatikansko razstavo. V ta namen so papež Leon XIII objavili 17. julija p. l. prelepi „Breve“, t. j. list, ki se imenuje po začetnih besedah: „Quod singulari.“

Poglavitne misli ali točke v tem papeževem listu so te-le: Pred vsim sv. Oče radostni zahvalijo milostjivega Boga, da jim je dal doživeti zlato mašo v njih lastno in vesoljne cerkve preveliko veselje; kajti srečna zveršitev te slovesnosti sijajno priča, kako goreče časté verni namestnika Kristusovega, da tudi zapreke in nezgode časa ne morejo pretergati te vezi nasprotne ljubezni med kerščanskim svetom in rimskim Sedežem. Toliki izrazi in dokazi izverstne ljubezni in vdanosti od vsih krajev očitno kažejo, da so kerščanski narodi tekmovali, da bi skazali svojo ljubezen in radodarnost. Ni je verste ljubezni in darežljivosti, ktere bi verni o tej priložne bili razodevali. Doma so na veliko krajih slovesno obhajali dan zlate maše, pošiljali so voščila in častitke; v spomin slavnega dneva so ustanovili razna dela kerščanske ljubezni, n. pr. dajali so zdatno pomoč nesrečnim, odperli sirotišča in šole, zavetišča zagrešenim, drugod rešili hude sužjosti itd.

Dalje omenijo sv. Oče brezštevilnih romanj v Rim, ko pišejo: Naše mesto je priča, koliko romarjev se je neprenehoma stekalo cele mesce, da bi se Nam predstavili, in svoja blaga čutila Nam razodeli. Videli smo jih preveliko, različne po rodu, jeziku, običajih, ne le iz Evrope, tudi iz daljnih krajev Afrike, Azije, Amerike, z Otočja romati v Rim, da bi skazali svojo vernost in pokorščino sv. Očetu. Res prečudno, samo na sebi pa čez vse ljubo Nam, ki objemamo vse narode z enako ljubeznijo.

Sv. Oče tudi v misel jemljejo razna in obilna darila, poslana od vsih krajev, ko pišejo: Prejeli smo te darove vsake verste, ktere so verni kot znamnja svoje vérne vdanosti nam poslali in donesli, s tako radostnim in hvaležnim srcem, kakor so nam došli iz vdanega in naklonjenega serca. Res so brezštevilne in različne verste po različnosti krajev, nekteri so zemeljski pridelki, drugi so sad umetnije in pridnosti, znameniti po vsebini in izdelovanji.

Poslednjič še omenijo krasno Vatikansko rastavo tako-le: Ker so ti darovi zbrani iz vsih krajev sveta in od vsih stanov, da so skupaj dragocena darila kraljev in bogatinov z malimi darovi revnih in delavcev, smo si šteli v dolžnost, jih razstaviti na ogled v Naši Vatikanski palači. Tudi to se je srečno zveršilo v Naše obilno veselje in je imelo dober vspeh, zato hvala Bogu!

Zdaj h koncu govoré o novem redu tako-le: Hočemo pa tudi skazati Svoje hvaležno serce onim

možem, ki so pospeševali vse podjetje, zveršeno v Našo slavo in čast. Akoravno vémo, da so bili verni narodi sami navdušeni, da jih ni bilo treba spodbujati: vendar tudi vémo, da so se za vredbo romanja, za pošiljatev in razstavo daril, in sploh za srečno izveršitev vsih slovesnost še posebno prizadevali in odlikovali nekteri možje. Pa tudi nektere pobožne ženske so se pridružile in hotle pokazati svojo vdanost in spoštovanje do Nas. Zato je Naša volja, da se pri vsih teh ohrani spomin vspeha in pričalo Naše naklonjenosti. V to sverho želimo in zapovemo, da se napravi iz zlata, srebra, novega srebra podoba križca, kateri ima po vmes razstavljenih lilijah podobo osmoogelnika. V sredi je podoba male svetinje, ki ima na prednji strani Našo podobo, na zadnji papeževa znamnja (tijaro in ključé) in napis: „pro Ecclesia et Pontifice.“ Končnice križca imajo na sprednji strani repatice, ki so z lilijami vred gerb Naše rodovine. Na zadnji strani je pa napis: Prid. Cal. Jan. 1888. To častno znamnje, viseče na rudečem svilnem traku, z rumeno in belo čerto pri strani, dovolimo, da nosijo odlikovani na levi persni strani. V Rimu pri sv. Petru 17. jul. 1888. v 11. letu našega papeštva.

Ta diplom s primernim naslovom je podpisal tudi kardinal Rampolla 30. novembra; razpošiljanje po vsem svetu pa je oskerbel glavni odbor za papeževe slavnosti v Boloniji. Za Avstrijo je oskerboval načelnik Dunajskega glavnega odbora pošiljatev in razdelitev po posameznih škofijah. Da si je bilo pa število križčkov močno omejeno (sehr limitirt, 4—5 auf 1 Dioecese) je bilo v naši škofiji vendar sedem odlikovanih in sicer: Prelat dr. Čebašek, stoljni dekan dr. Pauker, kanonik Klun, vodja Povše, učitelj Stegnar, vis. rod. † baronovka Ana Lazarinova, gspdc. Jerica Smrekarjeva. Za to velikodušno znamnje papeževe ljubezni namerava omenjeni glavni odbor v Boloniji, pokloniti sv. Očetu v zahvalo krasno adresno z dragoceno svetinjo sv. Križa.

Tako po tem spominku zlata maša Leona XIII na veke ostane v živem spominu katoliškemu svetu. S ponosom se smejo na njo ozirati vsi zavedni katoličani, ki so se z veseljem vdeleževati papeževih slavnost.

Iz Leskovca se piše „Slovincu“: Kako so se kozé vgnjezdile po naših gorah, lahko spoznate, ako vam povém, da med 67 merliči do danes jih je 60 za kozami umerlo. Pomoči proti tej kužni bolezni ne najdemo; merjó stari in mladi, in nektere v par dneh pobere. Neki fant je bil sv. Neže dan poročen, in danes leží na mertvaškem odru. Koliko je dela, ni treba praviti.

Iz Amerike. Tower, 11. pros. 1889. Veselo, prav veselo novo leto v Gospod Bogu! Zdavnaj že sem Ti hotel pisati, pa časa pomanjkuje in pisanje se

rado odlaša. Novega je veliko in spremembe pogoste tukaj v novem svetu. Tudi jaz sem se preselil o vseh Svetih le-sem v Tower. Moj napis je tako-le:

Rev. Jos. Fr. Buh,

Tower

St. Louis Co. Minn.

U. St. North-America.

V Belle-Prairiji sem stanoval 16 let in oskerbjeval druge misijone v okolici. Potem sem bival pri sv. Jožefu blizo Perhama; pa Belle-Prairije, Little-Falls-a in družih misijonov nisem opustil, razun kadar so dorasli, da so škof zamogli posebnega duhovna namestiti.

Zdaj tedaj prebivam tukaj na Toweru. Vzrok je namešano ljudstvo mnogoterih jezikov. Med Francozi, Irci, Nemci, Lahi, Švedi, Danci, Poljaki je tudi kacic 300 Kranjcev. (Kranjec je za vse dober; kdo drugi bi se naučil toliko jezikov? Vr.). Toraj ob nedeljah zjutraj tudi po slovensko pridigam. Tukaj namreč, kadar je potreba, vsak duhoven smé dvakrat ob nedeljah maševati zavolj pomanjkanja duhovnov, da ljudje ne ostanejo brez sv. maše. Tudi v tej okolici je okoli 1000 Očipve-Indijanov; pa katoliških še nič ni, razun enega pol Indijana in njegove žene; upam pa z Božjo pomočjo, da se bodo dali sčasoma spreobrniti. Veseli me, Ti naznanjati, da na Beli zemlji in ob Rudečem jezeru so naši misijoni med Indijani, ki jih opravljajo redovniki oo. Benediktinci, v prav nadepolnem napredovanji. Priloženo pisemce mi je pisal benediktinski pater Simon Lampe, eden tistih šesterih, ki so pred 6 leti (ko sem jaz 25letnico mašništva obhajal v domačiji med svojimi tovarši) šli z menoj v Ameriko. En drugi, Br. Homar, je pa rektor indijanskih šol na univerzi St. Johns (sv. Janeza). Na Beli zemlji dela tudi prav pridno pater Alojzij Hermanuz, eden tistih, ki so leta 1870 šli z menoj v Ameriko. Toraj vidiš iz tega, da imamo tukaj več dobrih in gorečih delavcev v vinogradu Gospodovem. „Wanderer,“ menim, Ti naznanja vsakdanje tukajšne novice. Prosim pošlji mi po pošti 30 kranjskih „pratik“ za leto 1889. *)

J. F. Buh.

Macedonija in ondotne misijonske okoliščine.

(Iz katoliške družbe.)

(Konec)

Tu so mi v spomin klicali besede sv. Vincencija: „Ti dobri ljudje skoraj da nimajo podobe in ne duha umnih bitji, tako so robati in zemeljski. Obernite pa svetinjo, in vedeli bodete, da nam je Sin Božji predstavljen v teh revežih.“

*) Pratike so poslane. Prav serena zahvala za pošiljani časnik, in priserčen pozdrav. Vr

Pa kar si že bodi, dobra volja ne zadostuje; terden poduk, živa in razsvitljena vera, velika ljubezen duš, vneta gorečnost zoper zmote, dokončna nesamoljubnost — to so neogibljive pogoje, da se z vspehom dobro dela v dušah.

Kadar si bodi, ko je vsled smerti in unije (zedinjenja) novih vasí potreba novega bulgarskega svečenika, takrat vaški načelniki izmed kmetov zberó tistega, ki je viditi naj bolj vreden, in predstavijo ga milgsp. škofu, da naj ga kar posveti. Treba pa je vsakterega mogočega prizadevanja, ako hočemo tem ljudém dopovedati, da je treba saj nekterih mescev pripravljanja k temu!.. Prašam: Se li morejo ohraniti take okoliščine?

To so dobro razumeli precej, ko se je jelo gibanje v Bulgariji. Tudi je bilo prvo delo: semenišče. Treba je bilo pripravljati od daleč prihodnjih apostelnov za prerojevanje Macedonije. Morajo se precej od otročje dóbe pripravljati mlada serca k skazovanju kerščanskih čednosti; treba je odpirati njih um k jasnemu in polnemu spoznanju resnice.

Hvala za pomoč vsem, hvala čez vse velikoserčnosti našega prečast. o. Fiat-a; seminišče imamo. Načert ni še v vsem zveršen; vendar kar je storjenega, zadostuje sedanjim potrebam. Veliko ozidje stoji, častitljivo poslopje, ki ima biti sprejmišče več rodovom in ostati prva terdnjava za napade katoličanstva v Macedoniji zoper focijejsko razkolstvo. Tri in petdeset mladenčev je zbranih v tem semenišču, ktero od kratkih štirih lét dela z velikim blagoslovom. Podučljivost, red, deloljubnost se v njem spoštuje; vsi navdušeni z naj boljši udanostjo in vsi goreči koperné ti mladenči pridobivati duš Jezusu Kristusu.

Pa lejte! ti ubožni mladenči so zavsem nam na ramah: treba je ne le plačevati profesorje, ker število misijonarjev ne zadostuje, in dajati jim kruha, obleke, bukve. To dela velike, prav velike stroške, in do tega dneva se ni storilo še nič stalnega za zderžanje teh mladenčev. Mi živimo od dne do dne in, kakor sv. Vincencij, moremo reči po besedi, da mi zidamo po načertu Previdnosti. Jaz prav nič ne vém, od kod homo vzeli prihodnji mesec, da plačamo svoje oskerbnike (liferante). Bog pa je priča pritergovanj, ki si jih nakladajo ti ubogi dečki.

Hočete vedeti, kaj je njih navadna hrana? Opoldan malo juhe in mesa (tri kile za 50 dečkov), s sočivjem; vina in prikuhe nikoli ni. Zvečer ena sama jéd, največkrat merzla, da se prihrani kurjava: malo surove čebule, oljkovih jagod, ohranjenih v slani vodi, orehov itd. Hrana je še bolj priprosta o njihovih štirih velikih postih... Ves ta čas je popolno zderžanje od mesa, rib, jajc, mlečnih jedí, óla in olja, tako vse dni zunaj nedelje.

Jasno vam je, da to se pravi s hrano skopariti. Ne pride nam, z misijonarji vred, 30 centimov na osebo vsak dan. Pri vsem tem ne pridemo v okom vsem stroškom. To leto smo se morali udati žalostni potrebi ter pustiti mladenčem njih lahko poletno obleko v dvotkanini (cvilihu), ker ni bilo denara, da bi jim napravili zimsko obleko. Zlasti nas je serce bolelo, ko smo videli, da je ta letni čas prihajal hujši kakor kdaj poprej. Le-tá zadnji čas je gorkomér kazal 10 stopinj nad ničlo. Ledén veter je vlekel od severa s silo in neprejenljivo, da še ni bilo enacega. In naši dečki, brez plaščev, brez kake kurjave, so

trepetali od mraza in skušali ogreti se s tem, da so s podplati butali ob tla. Bridko je bilo videti njih male ročice, ozebljene in razpokane od mraza. Imamo jih še šest v bolnišnici, katerih razpoke so bile tako globoke, da so žugale revčike ohromiti. In ti božici niso tarnali. Tolažili so se, rekoč: „Doma bi nas bilo morebiti še huje zeblo.“

Izvolil sem ta izgled, ker je nov; mogel bi jih praviti premnogo družih, ako bi se ne bal zlorabiti še dalje vaše poterpežljivosti. To je zadosti, vam pokazati, da naše delo je v prav hudem stanu, in ako ne bo pomoči, je pogin njegova osoda. V Božjih rokah je, in jaz imam tih predčut, moj preljubi Brat, da je vas Bog izvolil, da bodete pretoč (kanal) božje previdnosti za nas...

Mislili smo, da znesek za 60 frankov za enega dečka bi skazal za njegovo letno zderžanje. To bi znašalo za vedno vstanovo 1000 frankov za enega dečka, kakoršnih dobrotnikov nam Bog nakloni. — Se vé, da naši mladenči vsak dan molijo za svoje dobrotnike, in da se vedno mašuje v njih namen.

Nadalje prednik semeniški popisuje srečo in silno veselje tiste dobe, ko bodo odgojili domače duhovstvo iz teh mladenčev, kateri bodo že sami razširjali vero in oliko med tem zapuščenim narodom. Nadalje pravi:

O moj predragi Brat, vi in pobožne duše, ki jih poznate, pomagajte nam tedaj v tem delu! In kdo bi mogel v tem neobčutljiv ostati? Res, odgoja duhovna je naj svetejše delo, naj vzvišenejše, naj vredniše v sv. Cerkvi; sej to je samo nadaljevanje tega, kar je prišel delat Jezus Kristus na zemlji. Se mar motim, ko si pred oči stavim to ubogo ljudstvo v Macedoniji kakor tisto, ki je bilo podučevano po sv. Pavlu, ki ima posebno pravico, da Cerkev in narbolj pobožne in ljubijoče duše, njemu pridejo na pomoč in mu po naši napravi dajo dobrih mašnikov, kateri mu bodo povernili tisto rimsko vero, katero so mu pred stoletji grabljivi volkovi iztergali in izdali!

Bogati ali ubožni, naj tedaj rečem, zedinite se, prinesite svoje zlato ali svoj vinar, zakaj zdaj se dela za to, da se poverne življenje enemu celemu narodu s pomočjo dobrih duhovnov.

V začetku tega pisma sém klical v tako žive spominke, ki jih je sv. apostelj Pavel zapustil v Macedoniji. Dopustite mi, da naj ob koncu vam obnovim spomin tega nebeškega poslanca pod telesno podobo nekega Macedonca, ki se je bil sv. Pavlu v spanji prikazal in mu je rekel: „Pojdi skozi Macedonijo in pridi nam na pomoč!“

In vi, moj dragi Brat, vi ste bili obiskani po angelju Macedonije, in prejeli ste poslanje, da ga spolnajte z nami vred. Ne bom vam rekel, kakor nam, „iti v Macedonijo,“ temveč, da nam pomagajte in gorko govorite za našo stvar pri vsih tistih, ki imajo moč in dobro voljo djansko pospeševati vašo dobro znano gorečnost za sveto reč tako važnega misijona. Njemu (sv. Pavlu) posvetim te verstice, ki pred drugim niso družega kakor spominki njegovega apostoljstva. Položaj je skoro ravno tisti in trenutek je videti zelo slovesen. Kerščanski svet obhaja s sinovskim radovanjem mašniški jubilej Leona XIII. (To je bilo pisano l. 1888). Se li ne pripravlja Orient vresničevati naj bolj goreče želje tega velikega Papeža? To je še Božja

skrivnost. Dolžnost nas vsih pa je, nič ne zanemariti, kolikor je v naši moči, da se pospeši prihod Božjega kraljestva na zemljo...

Br. Gorlin,
prednik bulgarskega katol. semenišca.

Sv. mučenik Serapijon, zavetnik steklarjev.

V legendah ima devetindvajset svetnikov imé Serapijon. Eden izmed teh je bil za cesarja Decija v Aleksandriji v Egiptu strašno mučen zaradi stanovitnega spoznavanja kerščanske vere. Naposled so ga 24. listopada leta 249 skozi okno vergli. Več ni znanega, toda samo to že zadostuje; kajti kdor ima milost od Boga, serčno umreti za kerščansko vero, je vreden vsacega češčenja, ker nobena ljubezen ni večja od ljubeznih onih, kateri celó v hudem mučenji in strašni smerti ostane stanovitna. Steklarji in vsi verniki, priporočajte se svojemu svetemu pomočniku, da vam sprosi toliko stanovitno ljubezen do Boga, da ga s kakim smertnim grehom nikdar ne bodete zgubili.

Molite v.

Prosimo te, vsegamogočni, večni Bog, da bomo na priprošnje tvojega svetega mučenca Serapijona poterjeni v ljubezni do tvojega svetega Imena — po zasluženji našega Gospoda Jezusa Kristusa, tvojega Sina, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Sv. Blaž, zavetnik zdravnikov in pomočnik v vratnih boleznih in pritežnostih.

(Tudi za predpust.)

Slovenci že od nekdanj posebnost časté sv. Blaža, kakor pomočnika v vratnih boleznih in v raznih pritežnostih. Polno ljudí prihaja vsako leto v frančiškanske cerkve v dan tega svetnika, ko se daje blagoslov sv. Blaža zoper vratne hujave.

Je pa sv. Blaž ne le pomočnik za telesno, ampak tudi za dušno terpljenje in bridkosti, ki vstajajo zarad zamolčanih grehov. Gotovo je to od tod, da je sv. Blaž takim pomagal, ki so bili od hude vesti terpinčeni zarad zamolčanih grehov, ter jim je sprosil pomoč, da so se spovedali. Velik pomočnik je tedaj sv. Blaž za dušo in za telo.

Ze greški zdravnik Aetij iz šestega stoletja spominja sv. Blaža kakor posebnega pomočnika v vratnih boleznih. Ta zdravnik svetuje nekatere naravne pomočke, kako si pomagati v slučajih, kadar komu kaj v vratu ostane in ga hoče zadušiti; zraven tega pa svetuje bolečega dela na vratu dotakniti se in z ve-

likim zaupanjem moliti: „Sveti Blaž, mučenik in služabnik Božji, zapovej, da to hudo odjenja.“

Ko je bil sv. Blaž v ječi zaradi sv. vere, je neka vdova, ktere dobrotnik je on bil, prinesla dve voščeni sveči, da bi mu ječo razsvetlila; od tod menda blagoslov z rabo dveh sveč. Veliko bolnikov je namreč hodilo k svetniku v ječo pomoči prosit. Med njimi je bil tudi deček, kateremu je bila ribja kost v vratu tako hudo obtičala, da je zdravniki nikakor niso mogli odpraviti. Njegova mati, v silnih bridkosti, položi otroka pred svetnika in kliče, naj prosi pri Bogu zanj. Sveti spoznovalec goreče moli k Bogu, mu roke položi na glavo, zaznamnja ga s sv. križem, in zdajci je bil deček rešen vse grozne težave.

Sv. Blaž nas pa tudi nekaj uči, kar je dandanes silno potrebno, namreč, sv. vero ljubiti, spoštovati, za njo delati in se vojskovati. Bil je iz zdravnika postal škof v mestu Sebaste v Armeniji (316). Ker je svojo službo pobožno zverševal, so ga posvetnjaki in nevérniki sovražili. Licinij trinog je zbudil hrup in ljudi hujskal zoper škofa, kakor se tudi dandanes rado zgodí po tako imenovanih prostomišljakih, ki sovražijo vero, in zato tudi duhovne, škofe.

Delj časa se je škof preganjavcem umikal. Poslednjič ga vojaki poglavarja Agrikolaja vjamejo in predenj ženó, ki ga dá v ječo zapreti. In o tej priliki je „preslavni zdravnik premnoge na telesu in na duši bolne ozdravljaj, ne z naravnimi zdravili, ampak z zdravili, ki so bila pripravljena z milostjo Kristusovo.“ (Propr. Sanctorum Labac. 1848.) Delal je skoraj vsaktere čudeže in je terpečim nezmerno veliko dobrega storil.

Sedaj pa se je pričelo tudi njegovo grozovito mučenje. Bil je neusmiljeno pretepan, na klado razpét in raztezan, z železnimi kaveljni tergan, v razbeljen oklep oblečen in z drugimi naj bolj zvijačnimi trinostvi terpinčen. „Toda njegova vera je zamogla biti poskušana, ne pa premagana.“

Poslednjič je bil z dvema dečkoma vred ob glavo djan.

To sta mogla pač serčna mladenča biti, da sta že v nežnih letih za sveto vero darovala mlado življenje! Škoda, da ne vem povedati njunega življenja bolj natanko.

Zdi se mi pa v tem času, zlasti o predpustni dobi, zelo potrebno še kaj povedati, kar bi v mladini mrtvo vero poživilo. Zato naj povém, kako se je drugi mladenec, čegar življenje imamo popisano, bojeval za sv. vero in za lepo življenje. Poslušajte:

Bil je 13letin preblag mladenec, pod cesarjem Avrelijanom, zaradi sv. vere zapert, postavljen pred sodbo.

Vprašan zaradi vere, spoznal je serčno vero v Kristusa. Zato je bil grozno pretepan in zdelovan, da je bil ves kervav.

Mladenček je ostal stanoviten. Denejo mu na glavo živega oglja. Deček se še zgane ne, in odgovori: „Glava, ki ima v nebesih nositi večno svetlo krono, se ne smé bati na zemlji nositi, kar peče in boli.“

Poglavar ga ukaže tako šibati, da je ves život ena sama rana.

Petnajstletni deček terpi stanovitno.

Ukaže ga za noge obesiti in mu pod obličjem zakuriti, da bi ga dim zadušil.

Zgodí se pa nekaj družega: deček ostane nepoškodvan in reče trinogu: „Lej, vsi ljudje morajo spoznati, da tvoja iznajdljiva bistrournost (v terpinčenji) se v dim razkadí.“

S tim še huje razkačeni trinog ukaže odpertane mu z vrelim kropom politi in čeljust mu razbiti.

Zdaj seže pa Bog vmés; ostudni trinog se zruši s stola in si vrat ulomi.

Mladenček pa je bil še po družih strašnih mukah obglavljen ter je častitljivi boj končal l. 275. na povelje imenovanega cesarja Avrelijana.

Marsikteri deček, mladenček bode rekel: Jaz bi se tudi raji dal terpinčiti, kakor pa da bi vero zatajil.

Jaz pa tebe prašam: Kako pa ti svojo vero spoštuješ in spolnuješ, ako gerdo preklinjaš, po noči razsajaš in popivaš, ali si celo še nesramnež, tat, goljuf, ne spoštuješ cerkve, duhovnov, starše neusmiljeno žališ itd.! Ali se to pravi: svojo vero terdití in spoštovati, kakor jo je sv. Blaž, ali pa deček sv. Agapit, o katerem sem ti zdaj pravil!... Prevdari...

Razgled po svetu.

Dunaj, 2. svečana. Cesarjevič Rudolf ni umerl vsled mertvuda, kakor so na prvo poročali, vzrok je še veliko bolj žalosten, namreč samomor z revolverjem, po drugem naznanilu. Vendar zdravniška preiskava se izhaja na to, da možgani s kostmi v glavi niso bili v pravi razmeri, ter se misel opravičuje, da je to storil v omračenji duha. Bog tolaži cesarsko rodovino in Avstrijo!

V Inomostu je katol. politiška družba poslednjonedeljo unega mesca imela izredni veliki shod. Na tem shodu je bil enoglasno sprejét prav resen sklep v prid papeževe svetne oblasti.

Veliki shod se zanaša, da splošnji shod 1. majnika na Dunaju bode papeževo zadevo stavil na dnevni red. Ko so škofje s svojim protestom pot pokazali, se Tirolski katoličani zanašajo, da bode katoliški dunajski shod imel serčnost določno govoriti. Le polovičarstva ne! — Shod tudi prosi konservativne časnike, da naj šolskemu prašanju ne

pusté mirú, in ravno tako, da naj pri volitvah dajejo glas le samo možém, kateri bodo s prepričanjem in djansko se poganjali za katoliško šolo!

Poslednjič škof naznanja naj gorkejšo sočutje katoliškemu učiteljskemu semenišču na Predarlskem. Sej previdni možje modro pravijo, da o katoliški šoli malo pomaga govoriti, ako katoliških pripravnic ni.

Češko. Pokojnemu grofu Thunu namerjajo napraviti spominek, ki ima stati 40.000 gld. „Vereinsblatt“ v Lincu k temu pravi: „Ali bi ne bilo bolje za katoliško reč, da bi se ta znatna svota obrnila za vstanovo katoliške univerze v Solnogradu? Spominkov imamo dosti in odveč dosti, pa ne enega katoliškega vseučilišča, ne nemškega in ne slovenskega. V tem oziru se moramo sramovati pred Amerikanci. S povzdigo katoliške univerze bi se storila Leonu Thunu večja čast.“ Verstice v tem pomenu je listu pisal neki Slovan in „Vereinsbl.“ mu odgovarja: „Res je taka, slovanski brat v Kristusu: Živela katoliška univerza v Solnogradu!“

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Splošnji namen za mesec svečan (februarij).)

a) Glavni namen:

Žertve napuha.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

(Dalje.)

Napuh ravno je temeljno zlo, poglavitni greh in začetek vsacega greha; napuh je, če se prej ko prej ne zatara strast, ki se naj težje zadovolji, strast zvita in premetena, ki se skuša spretno, če tudi slednjič v svojo pogubo, vedno z nova odtegniti bremenu postave.

Tako je že od početka. S prosto stvarjo, s prostim bitjem nastopi tudi sovražnik, napuh; nagovarja stvar proti stvarniku, in kdor ga posluša, se pogubi, ker zapusti vir zveličanja, Njega, ki ga je vstvaril, ki ga vzderžuje, ki edino ga more spopolniti in zveličati. Taka nesreča zadela je zgrešene angelje, taka nesreča zadela je naše perve starše in mi sami smo podedovali žalostni delež te nesreče, ker prav veliko težje je zarad napuha postalo breme, ki leži na Adamovih otrocih od dne njih rojstva do dne njih pokopa. Napuh je prelil pervo kri na zemlji v bratomoru, in napuh je bil, ki je slednjič na Kalvariji storil bogomorstvo. S tem je seveda dosegel verhunec hudobije, a nikakor ne nehal od svoje zlobnosti. Napuh ostane do konca prav za prav središče boja med dobrim in hudim, boja obeh bojnih verst, obeh zastav — Kristusove, in belijalove. Kako zvit načert ima sovražnik! On hoče človeka z bliščem zemeljskega bogastva in z nečimerno častjo zapeljati k napuhu: če se mu to ponese, potem mu je zmaga gotova, ker ošabnim se Bog zoperstavlja, ker mora v svoji pravičnosti in resničnosti nasprotovati bahanju in laži, ktera je v napuhu. Zadovoljno in skromno, še boljše v revščini in v vsi nizkosti

hrepéneti po ponižnosti in ostati v ponižnosti, to je pot, ki jo je pokazal Zveličar, ktera pelje v življenje, ker ponižnim daje Bog svojo milost: Gospod noče, da bi se njegova dela pogubila; in ravno v ponižnem, ki vse Njemu pripisuje, vidi le svoje delo. (Konec nasl.)

Posebni nameni:

11. Sedem vstanovnikov Servitovskega reda. Marijini služabniki. Dobrotniki za cerkvene namene. Veliko stiskanih in hudo skušanih.

12. S. Evlalija. Da bi se odstranila npravnosti nevarna razveseljevanja in znanja. Prav veliko mladih ljudi. Mnogi, da bi se jim rešilo poštenje.

13. S. Katarina Riči. Pospševatelji molitvenega apostoljstva in Serca Jezusovega bratovščine. Več kupčevalcev. Važna dušna pastirstva.

14. S. Valentin. „Duhovni in obhajanci.“ Več župnij. Prav veliko na duhu bolnih.

15. Ss. Favstin in Jovita. Prospéh verskim bratovščinam in katoliškim društvom. Razdvojeni, naglo jezni. Več zadev zarad dedščine, denarja, več sodnijskih zadev.

16. S. Julijana. Skerb za dušno srečo naj nižjih stanov. Skerb za domače in posle. Več vradnikov.

17. S. Aleš Falk. Z molitvenim apostoljstvom posebno združene redovniške družbe. Važne stavbinske zadeve. Več delavcev in obertnikov.

18. S. Simeon. Kerščansko obnašanje proti starosti in gosposki. Prav veliko starčkov in prebendarjev. Več termastih, razposajenih otrok.

19. Spomin Gospodove molitve na Oljski gori. Molitveno apostoljstvo. Mnogi da bi zadobili za II. vajo mol. apostoljstva podeljeni popolni odpustek. Več boječih; več takih, ki so brez sveta in pomoči.

20. S. Eleverij. Pogosto in vredno prejemanje ss. zakramentov. Več velikih grešnikov iz navade. Več vdov in vdovec. (Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neka oseba za rešenje iz skušnjav. — Za zdravje, na priprošnju pok. Don-Boska, hudo bolna žena. — Nekaj nesramnih in tatinskih potepuhov, ki jih čaka vse hudo, ako se ne spreobernejo. — Družina v velikih stiskah, da bi se srečno izšlo. — Hudo bolna žena, da bi priprošnja N. lj. Gospé presv. Serca in pokojnega Don-Boska zdravje zadobila, če je Božja volja. — Mati priporoča svojo hčer, naj bi postala bolj ponižna in vbogljiva, da bi je svét ne dobil v mreže, ker si vse preveč od sebe domišluje. — Gerd lažnik in mlad goljuf za spreobernenje. — Sreča pri domači živinici. — Bolehna oseba za zdravje. — Neka zvita tožba med cerkvijo in sosedom, da bi se pravično končala.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Častna kanonika stoljnega kapitelnja sta postala po vsi deželi spoštovana prečastita gospoda: Dr. Jan. Semen, profesor na bogoslovskem učilišču, in gimnazijski profesor Jožef Marn. Slava! Čestitamo s polnim srcem! —

Društvo „Pravnik“ se je vstanovilo v Ljubljani. Načelnik je g. dr. Papež; namestnik njegov svetnik gosp. J. Vencajz; tajnik dr. Danilo Majaron; blagajnik gosp. notar Iv. Gogala. Glasilo društva je list „Slovenski Pravnik“, Papež in Majaron sta mu vrednika.

Kozé hudo razsajajo po Dolenjskem. V Kerškem okraju je zaradi te bolezni zapertih 11 šol, v Litij-skem 6. V Škocijanu so mesca prosinca imeli 66 merličev, med temi 55 za kozami. Po 3, 5, tudi po 8 kozavih je v eni hiši. Ta bolezen je nagnjusna, kakor greh! Tudi po Vodichah gospoduje prav hudo nekaka vratna in persna bolezen. Bog se usmili ljudstva in duhovnih pastirjev, ki so v sedanjih okoliščinah pravi misijonarji.

Iz Sempetra, 31. pros. (Poterdilo.) Hitra pomoč je revežem došla! Serčna hvala za obleko in za poslanih 27 gld. Prosim, sprejmite v „Danico“ tudi naslednje darove, da se darovalcem poterdi prejem! Darovali so čč. gg.: Janez Sajovic, župnik v Slavini 5 gld.; Ivan Podboj, župnik v Planini 5 gld.; Fr. Šupevec, svečar v Ljubljani 5 gld.; Fr. Klemenc, župnik na Unicu 15 gld.; p. n. g. Janez Hofstetter, kanonik in dekan v Postojni 20 gld.; preč. g. duh. svetnik Mat. Jeriha, nunski spovednik v Loki 7 gld.; č. g. Šimen Zupan, nunski katehet v Loki 5 gld.; Ed. Legat, c. kr. kaplan v Lipnici, nabral med gosp. vradniki 6 gld. 50 kr.; Ant. Nemeč, kaplan v Trebnjem 1 gld.; Jožef Jereb, vpok. župnik, 5 gld.; Jak. Gruden, vpok. župnik 5 gld.; prijatelj iz Idrije 50 gld.; gospa Mar. Podkrajšek iz Ljubljane obleke za otroke; nek. blag. duhoven iz Vipavske doline obleke in 2 gld.; č. g. Matija Torkar, župnik v Košani, iz Škrabce 11 gld.; Jak. Strupi, kaplan v Slavini 5 gld.; Ig. Repanšek iz Šmartna pri Litiji 1 gld.; Ant. Kukelj, mestni kaplan v Kranji 2 gld.; po čast. g. Matiju Kolarju stolnem kaplanu, preblagi gosp. duhovnik ljubljanski 50 gld.; duhovnik „parva obligatio in vulnus permagnum“ 2 gld.; Marija Blažon iz Begunj pri Cirknici 3 gld.; č. g. Bartol, vpok. župnik 5 gld.; Fr. Demonte 3 gld.; Janez Sajovic, župnik v Slavini, zopet 7 gld. 50 kr.; Matej Frelih, dekan v Trebnjem, 12 gld.; č. g. J. Mikš, kaplan v Logatcu 2 gld.; gospa Mar. Belar več obleke; č. g. J. Pfeifar 1 gld.; Fr. Marok, mesar v Leskovcu 1 gld.; Mart. Menič 50 kr.; neimenovan 50 kr.; č. g. Šimen Robič, vpravitelj fare na Št. Urški gori (?);

Dr. J. Muršič iz Gradca 7 gld.; Gr. Maloverh, župnik v Stranjah 5 gld.; č. g. Alojzij Starè, administrator na Rovi 5 gld. —

Vsim blagim darovalcem se najserčneje zahvaljujem v imenu pogorelcev. Bog jim povračuj s časnimi in večnimi dobrotami! — Ant. Verbajš.

Preč. gosp. Al. Košir, župnik in kn. duh. svetnik, je imenovan kn. šk. konzistor. svetovalec. — Prav serčno čestitamo!

Španjsko. Raztrosili so bili laž, da je španjska kraljica pristopila k framasonom, kar se pa zdaj preklicuje.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Č. g. Jan. Nemanjič je postal župnik v Št. Ožbaldu; čast. g. Fr. Zbašnik, župnik v Hinjah; č. g. Vinc. Polaj, župn. v Ratečah; č. g. Fettih-Frankheim, župn. v Št. Jerneju. — Č. g. Sim. Zadnik gre v stalni, in č. g. Fr. Perpar v začasni pokoj. — Č. g. Jan. Belec gre za administratorja k Sv. Duhu, in č. g. Al. Pehani je predstavljen iz Metlike k sv. Križu pri Kostanj.

V Kerški škofiji je č. g. Jan. Simončič imenovan za župnika v Št. Janžu v Rožni dolini; č. g. Ant. Bader za oskerbnika v Zaberdicah. Župnija Otmanje je razpisana do 26. svečana.

V Teržaški škofiji je č. g. Ivan Kralj postal župnik v Kozljaku; č. g. Mat. Mogorovič podal se je v pokoj. Posvečeni so bogoslovci 4. leta, čč. gg.: Just. Filipič, Liberat Slokovič, Anton Ulcigraj, in Ant. Vascotto.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik Jan. Dolžan 3 gld. — Nekdo 1 gld. — H. 50 kr. — Neimenovana dobrotnica 1 velik tolar. — Č. g. duh. pastir Luč. Ant. Dolinar 1 gld. — V. r. grofinja Sofija Auerspergova z bl. kontesama 3 gld. — J. Z. R. 10 gld. — S. R. 1 gld. — Č. g. župnik M. Sajč 1 gld. — Č. g. župnik Š. Jaklič 3 gld. — M. Zorec 1 gld.

Za pogorelee v Šempetru na Notranjskem: Neke dobrotnice 3 gld. 60 kr. — Šenklaška konferenca sv. Vincencija 20 gld. 10 kr. — Č. g. župnik M. Sajč 3 gld.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Iz Št. Vida pri Zatič, po č. g. župniku Š. Jakliču 25 gld.

Za sv. Detinstvo: Č. g. župnik Jan. Dolžan 16 gld. — Čast. g. Ludovik Skufca, župnik v Blagovici, 10 gld. — Č. g. Blaž Petrič, župnik v Velesovem, 11 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci

Gosp. M. G—a v St. O.: V štev. 5. najdete. Prav serčna hvala in pozdrav. — G. Č—k v L.: Zarad Zg. Dan. naznanjeno odpravnistvu. — G. Jer. v Shak.: Ravno došlo; prih.